

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 10. veebruari 2023. a käskkirja nr 26 „Toetuse andmise tingimused ettevõtlus- ja innovatsiooniteadlikkuse kasvatamiseks“ muutmise käskkirja eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käskkirja muudatuste eelnõu kehtestatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 10 lõike 2 alusel.

Muutmise eesmärk on eelkõige kehtestada uus lisa „Projektide nimekiri“, et täpsustada struktuuritoetuse registris SFOS kajastatavate projektidega seonduvat infot.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi strateegiaosakonna välisvahendite õiguse nõunik Cyrsten Rohumaa (e-post: cyrsten.rohumaa@mkm.ee, telefon 631 3609). Eelnõu juriidilise ekspertiisi tegi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Gerly Lootus (e-post: gerly.lootus@mkm.ee).

2. Käskkirja muudatuse sisu ja võrdlev analüüs

Käskkirja muutmise eelnõuga muudetakse käskkirja alljärgnevalt:

Punktiga 1 pealkirjastatakse käskkirja punkti 3 „Tulemus ja näitajad“ ning sõnastatakse punkt ringi, tuues eraldi välja tulemuse ning näitajad ning viidates, et näitajate saavutamine on toodud detailsemalt uues lisas projektide lõikes. Punktis 3 esitatakse ka näitajaid kajastav tabel, mis ekslikult liikus algse käskkirja allkirjastamisel punkti 4 alla.

Punktiga 2 muudetakse käskkirja punkti 4 teksti, määrates selles vaid rakendusasutuse ja -üksuse. Muudetava käskkirja punktis 4 toodud tabel pidanuks kajastuma punktis 3, kuid käskkirja allkirjastamisel nihkus ekslikult punkti 4 alla.

Punktiga 3 sõnastatakse käskkirja punkt 5.2 ringi ja lisatakse käskkirja lisas toodud partnerite osas väheste tähtsusega abi andmise säte, mis sisaldus eelmises lisas.

Punktiga 4 muudetakse käskkirja punktis 9 eelarvet ja selle jaotust ning muudetakse tabelis toodud andmeid. EL-i toetust vähendatakse 2 miljoni euro võrra, mis suunatakse uue loodava määrusega erialaliitudele, et nende kaudu toetada ettevõtteid mh turu nõuete mõistmisel, partnerite leidmisel ja müügistrateegia väljatöötamisel, edendades nii uuenduslike toodete viimist edukalt rahvusvahelisele turule. Samuti väheneb omafinantseering 2 miljoni euro võrra. Meetme omafinantseeringu nõue saavutatakse eri sekkumiste koostmõjus, sh loodava määruse omafinantseeringu nõudega.

Punktiga 5 muudatusega sätestatakse mh, et partnerite abikõlblike kulude katteks antav toetus on käsitletav väheste tähtsusega abina.

Punktiga 6 viiakse käskkirjas sätestatu kooskõlla kehtiva Euroopa Liidu õigusega.

Punktiga 7 asendatakse käskkirja lisa uue lisaga, milles kajastatakse kõik toetust saavad projektid ning nimetatakse muutmise ajal olemasolevad ja muudatusega lisanduvad partnerid ning täpsustatakse projektidega seonduvat, sh esitades näitajate saavutusmäärad projektide lõikes.

Erialaliitude arendusnõunike projektide kooskõla valikukriteeriumite ja -metoodikaga

Tegevused on kooskõlas rakenduskava seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumide ja -metoodikaga vastavalt ühendmääruse §-le 7.

Projekti kooskõla hinnati Ühtekuuluvuspoliitika Fondide 2021–2027 rakenduskava seirekomisjoni poolt 31.05.2022 kinnitatud (muudetud 12.04.2023) dokumendi „Läbivad valikukriteeriumid, mida kohaldatakse kõikidele Ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava poliitikaeesmärkidele ning nende raames toetatavatele meetmetele“ alusel (edaspidi valikukriteeriumid).

3.1. Projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele

Projektid on kooskõlas Eesti 2035 strateegiaga, TAIE arengukava ja Tööstuspoliitika 2035 eesmärkidega. Projektid panustavad enim teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse arengukavasse 2021–2035 (TAIE), lähtuvad selle eesmärkidest ja adresseerivad nende saavutamise ees tuvastatud peamisi takistusi. Valdkonna ekspertidena viivad arendusnõunikud ellu vastavaid tegevusi ja arendusi, mis arvestavad TAIE strateegiliste eesmärkide täitmisel vastavate erialaliitude liikmete võimekustega ja eesmärkidega, sh liikmete innovatsiooni- ja selle absorptsiooni võimekustega, pakkudes välja ka asjakohased viisid tulemuslikkuse ja mõju hindamiseks. TAIE arengukavaga seotust on eraldi hinnatud ka arendusnõunike hindamismetoodika kriteeriumis 1.1 „Arendusnõuniku tegevuskava mõju TAIE tegevuskava eesmärkidele“. Samuti on kriteeriumis 2 hinnatud arendusnõunikule seatud tulemusmõõdikute saavutamist, mis samuti haakub seirekomisjoni kriteeriumi 3.1 hindamisega.

3.2. Projekti põhjendatus

Projektid adresseerivad kasutamata arenguvõimalusi (TAI-mahukus) Eesti ettevõtete seas teadusmahukuse ja seeläbi konkurentsivõimelisuse kasvatamise osas. Projektide sekkumisloogika on arusaadav ja mõjusust vastab sihtrühma võimekusele projektis osalemisel ning selle tulemuste kasutusele võtmisel. Näiteks kuulub osa arendusnõunike ülesannete hulka kuulub ettevõtete nõustamine ja innovatsiooniseire, sektoriteülese ja rahvusvahelise koostöö koordineerimine ning panustamine valdkondlike strateegiate koostamisse ja poliitikakujundusse. Projektide tegevuskavas ette nähtud tegevused tagavad väljundite ja tulemuste kestlikkuse pärast projekti lõppu.

Ajakavad on realistlikud ja asjakohased. Liitudega võrgustamist ja ühistegevusi on samuti tähtsustatud rakenduskavas.

Projektide põhjendatuse hindamine kajastub arendusnõunike hindamismetoodika kriteeriumis 1.2, milles on EIS hinnanud arendusnõuniku kaudu loodavat väärtust taotlejale, mille kaudu hinnati ka projekti põhjendatust.

3.3. Projekti kuluefektiivsus

Koos arendusnõunike loodava väärtusega (arendusnõunike hindamismetoodika alakriteerium 1.2) hinnati ka projekti kuluefektiivsust ning analüüsi, kas arendusnõuniku kasutatavad vahendid on kooskõlas projekti tegevuste ja väljunditega ning proportsionaalsed tehtava tööga.

Analüüsi käigus jõuti järeldusele, et arendusnõunike kulu toetamine on kuluefektiivne, läbipaistev ja mõistlik viis planeeritud väljundite saavutamiseks. Seejuures tuleb projektides tagada ka omafinantseering, mis jääb ca 25–50% juurde.

3.4. Toetuse taotleja suutlikkus projekti ellu viia

Toetatud erialaliitude näol on tegemist valdavalt pikaajaliselt tegutsenud, tuntud ja laia esindatust omavate haruorganisatsioonidega.

Hinnang taotleja suutlikkusele anti vastavalt arendusnõunike hindamismetoodika valikukriteeriumite punktile 3 „Taotleja või taotleja ettevõtete finantsseisundi piisavus omafinantseeringu katmiseks“, sealhulgas projektiga seotud osapoolte finantsseisundile. Kuna sihtgrupiks olid erialaliidud, on tagatud ka vastav kompetents – erialaliidud on oma valdkonnas tegutsenud aastaid ning tunnevad hästi sektori ettevõtteid.

3.5. Projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega

Projektid on kooskõlas Eesti 2035 strateegiaga. Toetatud erialaliitude näol on tegemist Eestis pikaajaliselt tegutsenud, tugevate ja laia esindatust omavate haruorganisatsioonidega. Liidud koondavad eri soost ettevõtjaid üle Eesti, juhindudes oma põhikirjalistest eesmärkidest ja väärtustest. Toetatava kulu viisist lähtuvalt ei kahjustata oluliselt keskkonda ega põhjustata muud olulist riivet Eesti 2035 aluspõhimõtetele.

Käskkirja muudatusi kohaldatakse tagasiulatuvalt, alates, s.o 10. veebruarist 2023. a.

3. Käskkirja muudatuse vastavus EL-i õigusele

Muudatus on kooskõlas EL-i õigusega, juhindudes eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

4. Käskkirja muudatuse mõjud

Käskkirja muudatused on eelkõige tehnilist laadi ja eelnõu muutmise põhiolemuse muudatusi ei kaasne.

5. Käskkirja rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja käskkirja rakendamise eeldatavad tulud

Käskkirja muudatuste rakendamisega ei kaasne otseseid kulusid riigieelarvele. Käskkirja eelarve EL toetuse vähendamisel 2 mln euro võrra väheneb ka riikliku kaasfinantseeringu maht 0,3 mln ning omafinantseering 2 mln euro võrra.

6. Käskkirja jõustumine

Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt alates 10. veebruarist 2023. a.

7. Eelnõu koostöölastamine

Käskkirja eelnõu esitatakse koostöölastamiseks eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu Rahandusministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Riigi Tugiteenuste Keskusele, perioodi 2021–2027 seirekomisjonile, Euroopa Komisjonile ja arvamuse avaldamiseks Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutusele.